

НЕМАЊА Д. БИШЕВАЦ¹

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ
У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ, ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ЖАНРОВИ КЊИЖЕВНОСТИ У ДНЕВНОМ ЛИСТУ ПОЛИТИКА (ФЕБРУАР 2018. ГОДИНЕ)

САЖЕТАК. Предмет овог рада јесте анализа књижевних жанрова у дневном листу *Политика*. Праћењем заступљености књижевних жанрова у дневним листовима стиче се увид у то какво место они заузимају у публицистичком стилу. Након подробније анализе свих 28 бројева објављених у фебруару месецу 2018. године, долази се до закључка да се као најфреквентнији жанрови издвајају есеји, песме и прикази књига, а будући да је укупно забележен 131 чланак са књижевном садржином или формом свакако се може рећи да они умногоме истичу књижевност у публицистици.

Кључне речи: жанр; жанрови књижевности; српска књижевност; *Политика*.

УВОД

Негде на окосници стварања књижевних уметничких дела и њиховог тумачења неретко се налази и књижевна периодика. Сваки текст који је инкорпориран у одређени сегмент књижевне периодике представља веродостојни доказ о одређеном стилу у књижевности, писцу или књижевном делу, али и многим другим елементима који су од важности за књижевност као уметност.

---

¹ nemanja.bisevac@pr.ac.rs

Рад је примљен 25. октобра 2019, а прихваћен за објављивање на састанку Редакције Зборника одржаном 3. децембра 2019.

Периодика се, као и сама књижевност, временом мењала и усавршавала, а самим тим постајала и битан чинилац у целокупном културолошком контексту.

Књижевна периодика као таква није само један од сегмената књижевно-историјских и културних чињеница већ је и један посебан облик целокупне књижевне и поетичке праксе у одређеном временском сегменту и културолошком оквиру. Сваки књижевни часопис и лист представља и открива различите опције унутар књижевног поља, утврђује њихов поредак, али исто тако показује и како се традиција одржава под сталним утицајем модернизације и експерименталних подухвата. Дневна штампа је један од сегмената који се укључује у периодику. Морамо нагласити да нису сваке дневне новине и листови значајни за књижевну периодику, већ да је, нарочито у данашње време када је под утицајем модерних схватања, у штампи све мање културних садржаја, веома мали број штампаних садржаја који макар део свога садржаја посвећују књижевности.

Како је појам жанра уско везан за саму књижевност, тако је периодика непосредно повезана уз њу. Из тих разлога, у готово сваком сегменту књижевне периодике проналази се инкорпорираност одређених књижевних жанрова. Њихова разноликост је велика, а за само схватање периодике је веома важно и тумачење самих књижевних жанрова унутар ње.

У овом раду ћемо на основу континуираног праћења појављивања књижевних жанрова у дневном листу *Полиџика* у периоду од месец дана, тачније током фебруара месеца 2018. године, покушати да кроз анализу и приказ тих жанрова стекнемо увид у постојање књижевних жанрова у оквиру дневне штампе данас. Избор овог конкретног дневног листа уследио је из разлога што сматрамо да је садржински и по свом обиму најбогатији, а уједно и најстарији активни дневни лист који има најотворенију жанровску пропустљивост, тј. негује и жанрове који нису искључиво публицистички.

ИСТОРИЈА ПРОУЧАВАЊА СРПСКЕ ПЕРИОДИКЕ

Књижевна периодика представља један од главних сегмената изучавања у српској књижевности и критици. Самим тим што је годинама уназад расло интересовање за њу, јавља се и велика потреба да се и само њено изучавање стави под окриље тумачења.

Још од 1969. године када је у оквиру редакције *Књижевне историје* настала иницијатива за покретање пројекта проучавања периодике, непрестано су се развијали различити специјални часописи који ће се бавити управо овом темом и проблемима у оквиру ње.

Године 1970. оснивачи пројекта и листа *Књижевне историје* наставила су даље са својим развојем и основали научно-истраживачку јединицу *Историја српске књижевне периодике*, чији је оснивач био Александар Петров, а чији су основни и главни сарадници били Јован Деретић, Васо Милинчевић и Владан Јовичић.² Током даљег развоја овог научног центра постављане су тачне окоснице истраживања, сегменти на које се мора обратити пажња и слично.

Оно што је важно за српску књижевну периодику јесте да је она изузетно хетерогена и да је као таква релевантан културно-историјски доказ о књижевним делима и критикама од важности. Један од проучаваоца периодике који је, такође, дао изузетан допринос јесте и Весна Матовић, која је у *Библиографији периодике и историји књижевности и културе* презентовала и набројала готово све монографије и текстове који су од значаја за тумачење и изучавање периодике у целини.³

Станиша Тутњевић један је од оних проучаваоца који су изузетно велику пажњу посветили библиографским документима који не потичу само са тла Србије, истичући систематичност и прегледност грађе која потиче из Босне и Херцеговине. Такође, Тутњевић је нагласио и различитости које постоје у библиографским изучавањима историчара и библиотекара, односно, проучаваоца периодике као библиотечке грађе. Овакви подаци су нам од значаја за разумевање самог концепта листа, али и за разумевање читавог склопа који је релативно устаљен у дневној штампи. Ту пре свега мислимо на схватање периодике, али и дневне штампе која се као таква све више инкорпорира у савремени свет информисања.

² Институт за књижевност и уметност, Пројекат за проучавање књижевне периодике, *Историја и пројекат* <http://periodika.ikum.org.rs/pages.php?page=istorigat>, посећено: 23. март 2018.

³ Више у: Стефановић, М. (2014). *Шта је библиографија периодике књижевној историји?*. Нови Сад: Филозофски факултет, стр. 274; <http://knjizevnaistorija.rs/editions/152Stefanovic.pdf>, посећено: 20. март 2018.

ДНЕВНА ШТАМПА У СРБИЈИ

Дневне новине и различити листови представљају један од основних облика медијског оглашавања савременог друштва. У концепту стварања једног посебног облика изражавања који подразумева писмену реч која директно утиче на публику, износећи информационе податке од важности за различите читалачке групације, укореењен је један систем комуникације који готово да не може ишчезнути, већ се све више развија. Било да је реч о новонасталим изданицима дневне штампе или пак о дневним новинама са дугогодишњом традицијом, у оквиру сваког новог броја могуће је пронаћи информације које свакоме појединцу могу бити од значаја.

Дневну штампу одувек је у Србији одликовала бројчаност, а самим тим и садржајност и разноликост жанрова унутар ње. Поменићемо, поређења ради, следећи пример: Марија Циндори⁴ износи податак да је између 1904. и 1915. године у Београду излазило око 30 „главних“ београдских листова (дневни листови са овим обележјем имали су дугогодишњи континуитет излагања, препознатљив стил, уређивачку политику, структурираност, литерарни и информативни квалитет прилога), међу које убраја *Полиџику*, *Вечерње новоси*, *Београдске новине*, *Правду*, *Самоуправу*, *Словенски ју*, *Ново време*, *Пијемон* и многе друге дневне, углавном политичке и страначке листове. Оно што је *Полиџику* издвајало из овог корпуса још и тада било је њено програмско опредељење: „Бранећи националне интересе примереном критиком и неострашћеним одговорима на критике, осећањем мере, умереношћу, добрим стилем, устаљеним структурирањем прилога, *Полиџика* је унела извесну смирену уравнотеженост и одмереност у политички живот који је био снажно узбуркан после мајског преврата 1904. године“ (Циндори, 2010, стр. 184).

Полиџика представља један од најзначајнијих дневних листова у Србији са традицијом издавања дужом од једног века. Истрајност и стални напредак овога листа указују на његов квалитет и индивидуалност. Владислав Рибникар је новине покренуо 25. јануара 1904. године и њихово седиште, као и данас, било је у Београду. Оно што је значајно за овај лист јесте да не постоји готово

⁴ Више у: Циндори, М. (2010). Књижевни жанрови у листу Политика. У: В. Матовић (ур.), *Жанрови у српској периодици* (183). Матица српска - Институт за књижевност и уметност: Нови Сад – Београд, стр. 183.

ниједно књижевно име од значаја које није макар привремено сарађивало са *Полићиком*. Нека од имена књижевности која су велики допринос дала овоме листу јесу и Бранислав Нушић и Милутин Ускоковић.⁵ Поред њих, великани попут Милоша Црњанског и Иве Андрића, својим учешћем у издаваштву овога листа, подигли су његов значај на још виши ниво.

Неки од директора и главних уредника листа *Полићика* били су др Милан Гавриловић, Данило Пурић, Драган Хаџи Антић, Драган Бујошевић, Љиљана Смајловић и други. Дневном листу *Полићика* непрестано се приписује епитет листа који је неисцрпан извор културолошких садржаја, веродостојан показатељ стварности и учесник политичких дешавања, али исто тако и прави литерарни изданак од значаја.

Лист *Правда* је такође, као и *Полићика*, имао знамените сараднике: Јанка Веселиновића, Стевана Сремца, Османа Ђикића, Андру Гавриловића, Бору Станковића и друге и захваљујући њима објављивала је низ значајних текстова велике књижевне и историографске вредности.

Још један од листова дневне штампе са изузетно дугом традицијом јесу *Вечерње новости*. Прво издање новина било је 1953. године. Од 2000. године главни и одговорни уредник и директор листа био је Манојло Мањо Вукотић⁶, а садашњи главни уредник јесте Ратко Дмитровић. Данас су ове новине 30% власништво државе, док остатак припада мањим акционарима.

Разноврсност садржаја овога листа од велике је важности била за његов опстанак. Политичке и спортске рубрике, стално увођење дневних и недељних додатака, као и сагледавање вести из земље и света, непрестано повећавају број читалаца овога листа. Све до данас стварана је слика о овом листу као неисцрпном извору информација. Са практичне стране гледишта, велики део читалачке публике старије групације остао је веран овом листу.

Дневни лист који се нешто касније појавио јесте лист *Данас*. Након свог првог издања 1997. године овај лист непрестано је напредовао. Главни уредник је Михаило Рамач. Основне карактеристике овога листа јесу то што ни у једном тренутку није подлегао утицају и попримању особина тзв. *жуџе шћамџе*, већ је задржао свој интегритет, али је, под утицајем осавремењавања,

⁵ <http://www.politika.rs/scc/stranica/1/Impresum>, посећено: 23. март 2018.

⁶ http://www.novosti.rs/vecernje_novosti/o_nama/o_nama.40.html, посећено: 24. март 2018.

то довело до опадања тиража.⁷ Исто тако, овај дневни лист умногоне пропагира прикључивање Европској унији и значај многих невладиних организација у Србији.

КЊИЖЕВНИ ЖАНРОВИ У СРПСКОЈ ДНЕВНОЈ ШТАМПИ

Штампани медији у садашњем времену све више се исказују као један од видова књижевног исказивања – односно, као начина да се у новинама и различитим листовима прикажу и одређене књижевне врсте и жанрови. У целини гледано, жанровска разноликост књижевности омогућила је да се у дневној штампи појаве многи обриси књижевности из различитих разлога и побуда. У сегменту који следи приказаћемо на које се све начине неки од књижевних жанрова користе у књижевној периодици. Пре тога ћемо указати на важност распореда грађе у дневној штампи. Наиме, помоћу новинских стубаца даје се одређено, такорећи устаљено место појединим врстама текстова, наглашава њихова важност или намена. То сталном читаоцу неког листа пружа такорећи сигурност и поузданост, али исто тако ремећењем тог устаљеног реда буди, интензивира његову пажњу (Циндори, 2010, стр. 172). Међутим, стављањем једних уз друге текстова естетичке и неестетичке грађе стварају се нове везе и нов однос према књижевним текстовима различитих жанрова.

Полишика је један такав лист који већ више од века негује свој стил, распоред грађе, визуелни идентитет који је постао знак препознавања. Занимљиво је поменути и само колажирање различитих врста текстова у оквиру једне стране или ступца, који се разликују по стилу, тематици, информативности.

Дневне новине су тематски веома разноврстан медиј, оне прате текућа дешавања из готово свих области људских делатности. Обично имају сталне тематске рубрике: политика у свету и код нас, економија, друштво, култура, наука, здравство, просвета, религија, спорт, време, огласи, читуље итд.). Неретко срећемо у дневним листовима градску хронику, фелтон, писма читалаца, колумну главног уредника, сталних спољних сарадника и сл. По речима Александра Петрова, „распоред грађе у оквиру једног часописа или листа показује његову уређивачку политику као стални принцип жанровске композиције“ (Петров, 2010, стр. 19).

⁷ <https://www.danas.rs/o-nama/>, посећено: 24. март 2018.

Од жанрова се у рубрикама објављују вести, саопштења, извештаји, посланице, записници, репортаже, изјаве, аналитички чланци, биографије, хронике, анкете, интервјуи, полемике, књижевни и уметнички прилози, критике, писма читалаца и одговори уредника, укрштене речи, карикатуре и фотографије са легендама, обавештења, листе, објаве конкурса, спортски резултати, водич кроз културна и друга дешавања у граду, некролози, огласи итд. У дневним новинама се објављују и специјални додаци – углавном на недељном нивоу. Они су нека врста проширених рубрика, новине у новинама, с тим што се у њима текстови више базирају на аналитичком него првенствено на информативном нивоу, тако нпр. културни додатак у *Полицици* има велики број књижевних и уметничких прилога, веће дужине и обима него што је то дозвољено у самом листу. Ови додаци тематски могу бити посвећени туризму, здрављу, забави, моди, кулинарству, свету познатих, опремању дома, уређењу баште, аутомобилима, продаји – једном речју свему оном што може да интересује читаоца и чиме се доприноси повећању тиража.

Манир многих дневних новина, листова и часописа је да се на првим, насловним странама, објављује садржај, и то углавном оних који су битни за тај број.

Полицика традиционално негује жанр *новинска њрича* – то је нека врста публицистичке трансформације приповетке. Што се пак тиче *козерџије*, *хумореске*, *саџирије* (сатиричне приче, басне, параболе) и карикатуре, ово су жанрови којима је периодика природно станиште. Они су везани за књижевне часописе у истој мери као и за дневне листове – прилагодљиви су. Њихове одлике су ироничан, гротескни и карикатуралан став према догађајима и личностима које описују.

Писма читалаца и полемички чланци редовни су пратећи часописни жанрови и веома популарни због отворене дијалогске форме. *Белешкама* и *најавама* подиже се читалачко интересовање за разне теме и форме, обично диглиографиле или критике.

Крицика у часописима има специфичну улогу и дејство: читалац те критике често дива онај који је позоришно дело, оперу или књигу већ гледао или читао, па свој суд самерава са судом критичара који је објавио текст у новинама. Такође, оне читаоце који нису конзумирали предмет о којем се у критици говори, могу бити заинтригирани. По речима Весне Матовић, „ван часописног контекста не постоје ни књижевна критика, ни позоришна, ликовна или музичка. Њихова појава и позиционираниост у часопи-

су, као и утицај који имају при формирању укуса публике, али и у усмеравању естетичких норми и поетичких токова одређене епохе, евидентни су и врло значајни..." (Матовић, 2010, стр. 10).

Један од књижевних жанрова који се неретко појављује у дневној штампи јесте и *извештај*. Иако је у питању по обиму најчешће нешто краћа форма, извештаји представљају књижевни жанр који садржи врло прецизне и јасне исказе, што свакако погодује самој форми и намени дневних новина.

Такође, *мемоари* се као књижевни жанр у многим дневним новинама појављују пре свега из потребе да се у сам дневни лист укључи очигледан књижевни облик (под тим подразумевамо другачији стил писања и изражавања од оног који је карактеристичан за новинарски стил). Морамо нагласити чињеницу да су мемоари доста захтеван жанр уколико се инкорпорирају у дневну штампу из разлога што захтевају јасно оформљену тематику целине у коју се укључују, као и сам однос према другим деловима целине. Једна од карактеристика мемоара јесте „могућност тематског раслојавања“ (Матовић, 2010, стр. 11), што се у великој мери може одразити на схватање овога жанра унутар штампе, али и на укључивање великог броја тема. У нашем истраживању наилазимо на три примера мемоарске прозе, и то мемоарску прозу у чланцима *Сјо Јодина од Великој рајша: Чеју сам волео сјо џуша више нејо долницу*, аутора Гвоздена Оташевића (3. фебруар), затим *Никанор Пар: Одлазим и враћам се*, аутора Пио Гарсије (*Догађајак: КУЛТУРА, УМЕТНОСТ, НАУКА од 3. фебруара*) и *Сјо Јодина од Великој рајша: Прешао Алданију два џуша* аутора Љубише Стоиљковића (10. фебруар).

Рејоршаже, као један од књижевних жанрова, могу умногоме допринети самој садржајности дневне штампе, али исто тако могу укључити и опсежнију читалачку публику, јер је репортажа као таква испуњена мноштвом дескрипција и елемената како географске тако и туристичке природе, што готово сваком читаоцу макар једним својим делом може привући пажњу. Нажалост, ми у овом исечку обрађиване грађе нисмо имали облик репортаже који бисмо могли издвојити као пример.

Чланци *научно-популарне џемајике* неретко су саставни део дневне штампе. У опсежним могућностима овога жанра, под чиме се подразумева укључивање заиста великог броја извора и мотивације (математика, језици, музика, спорт и слично), види се један од најважнијих елемената овога жанра унутар штампе (Матовић, 2010, стр. 10). Сведоци смо тога да велики број листова

и новина користи управо овај жанр као један од начина да се прикажу одређени научни резултати и достигнућа, или да се пак покаже на који начин се у будућности може напредовати у одређеној сфери.

Поред претходно наведених, често се у дневној штампи могу пронаћи и елементи *приповејке*, *народних умотворина*, *зајиса*, *сатири*, *јуџојиса*, *јоезије* и многих других. Све то нам указује на неоспорну чињеницу колико је периодика, а и сама дневна штампа, у кооперативном односу са књижевношћу као једном велелепном уметношћу која својим постојањем омогућава не само настајање и опстајање књижевности и њених врста, већ и стварање једног специфичног облика штампе. У овом исечку времена у којем смо анализирали жанрове у листу *Полиџика*, наишли смо на то да се група афоризама (у просеку 10) објављује 8 пута, песме чак 17 пута, одломци из приповедака 3 пута, сатири 2 пута, путописи 5 пута, а есеј чак 30 пута.

ЖАНРОВИ КЊИЖЕВНОСТИ У ДНЕВНОМ ЛИСТУ ПОЛИТИКА

Као што смо у уводном делу напоменули, за потребе овог рада изучавали смо корпус дневног листа *Полиџика* у периоду од 1. фебруара до 28. фебруара 2018. године. Сматрали смо да ће континуирано праћење појављивања књижевних жанрова у једном одређеном исечку времена дати колико-толико релевантну слику заступљености ове врсте жанрова у дневним новинама данас. Избор овог конкретног дневног листа уследио је из разлога што сматрамо да овај садржински и по свом обиму најбогатији, а уједно и најстарији активни дневни лист има најотворенију жанровску пропустљивост, тј. негује и жанрове који нису искључиво публицистички. У којој мери, остаје нам да истражимо и овде прикажемо резултате нашег истраживања.

УСТАЉЕНЕ РУБРИКЕ У ПОЛИТИЦИ

Насловна страна и један део друге стране увек је формално исти, док се остале рубрике у овом листу померају у нумерацији у зависности од актуелности неких тема, обиља материјала, битности истицања неких догађаја и сл.

Насловна страна: назив листа; датум излажења; година оснивања и име оснивача; цена примерка; најаве (скраћени чланци у форми ударне вести из земље и света из политике, економије и друштва са информацијом на којој страни се може прочитати читав текст); ексклузива; курс валуте; временска прогноза.

Друга страна: На другој страни информације о оснивачу, уредницима и једном директору из породице Рибникар, о њиховој титули, чину, години смрти и начину на који су скончали. Затим следе опште информације о садашњем уредништву, пословодству и адреси редакције.

Од друге до последње стране листа *Полиџика* рубрике се нижу углавном овим редом: *Свеј*, *Реџион*, *Дојађаји гана*, *Полиџика*, *Друштво*, *Хроника*, *Економија*, *Треће година*, *Медицина*, *Култура*, *Београд*, *Београдска хроника*, *Синоћ у Београду*, *Сјорџ*, *Фелџион*, *Србија*, *Пољеди*, *Полиџика за децу*, *Кроз Београд*, *Ојласи/Чишљуље*, *Мозаик*, *Радио и џелевизија*. Неке од ових рубрика су породичне нпр. *Треће година*, *Србија*, *Полиџика за децу*.

Последња, тридесет и шеста страна резервисана је за ТВ ИЗЛОГ – избор и препорука филмова, документарних емисија и сл.; за временску и биометеоролошку прогнозу за тај дан и сутра; за верски календар; за најаву додатка уз следећи лист *Полиџике* (нпр. *ТВ ревија*, *Мајазин*, *Моја кућа*, *Култура*, *уметносџ*, *наука*, *Сџецијални годашњак*, итд.).

КОРПУС КЊИЖЕВНИХ ЖАНРОВА У ДНЕВНОМ ЛИСТУ ПОЛИТИКА ТОКОМ ФЕБРУАРА 2018. ГОДИНЕ

1. ФЕБРУАР	15. стр. <i>Култура</i> – интервју са Горчином Стојановићем 24–25. стр. <i>Пољеди</i> – 24 афоризма, аутор Душан Видаковић 26. стр. <i>Полиџика за децу</i> – две песме
2. ФЕБРУАР	20. стр. <i>Пољеди</i> – 18 афоризама, аутор Милан Р. Симић 22. стр. <i>Фелџион</i> – есеј <i>Око Медијале</i> , пише Сениша Вуковић
3. ФЕБРУАР	18. стр. <i>Култура</i> – интервју са писцем и визуелним уметником Дејаном Атанацковићем

18. стр. *Култура* – интервју са виолинистом Немањом Радуловићем
19. стр. *Србија* – мемоарска проза *Сјо јодина од Великој райа: Чеју сам волео сјо јуша више нејо долницу*, аутор Гвозден Оташевић
21. стр. *Фељшон* – есеј *Око Медијале*

Додатак: КУЛТУРА, УМЕТНОСТ, НАУКА

1. стр. Есеј *Како је лаж родила дес*, аутор Владимир Пиштало
2. стр. *Провокације* – позоришна критика *Ексцелозије у Керемјуху*
2. стр. *Провокације* – приказ књиге Владете Јеротића *О ѿајни*, наслов: *Присјуй нејознајом*
3. стр. *Меридијани* – приказ студије Лидије Мереник *Сава Шумановић – Шидијанке*
3. стр. *Меридијани* – ликовна критика
4. стр. *Личносји* – мемоарска проза *Никанор Пар: Одлазим и враћам се*, аутор Пио Гарсија
4. стр. *Личносји* – приказ књиге Стане Динић *Скочајић Биће снеја*
4. стр. *Личносји* – песма *Јасеновац, дројеви*, аутор Војислав Кнежевић

4. ФЕБРУАР

21. стр. *Култура* – ликовна критика
22. стр. *Култура* – прикази књига *Гојка Ђога Пуј уз јуш* и *Миленка Пајовића Пусјо јолуосјрво*
23. стр. *Чијаоница* – 18 афоризама
23. стр. *Чијаоница* – биографске цртице о Миловану Глишићу
23. стр. *Чијаоница* – одломак из приповетке *Глава шећера*
23. стр. *Чијаоница* – сатира *Нејачна дијајноза* Слободан Симић
24. стр. *Чијаоница* – прича *Моме Капора Вечиијо јодсјанари у родном јраду*
24. стр. *Чијаоница* – прича *Богдана Ибрајтера Рио и гона Клара*
25. стр. *Фељшон* – есеј *Око Медијале*, аутор Синиша Вуковић

Додатак ПОЛИТИКА МАГАЗИН

Путописна проза Драгољуба Стевановића *Рудници ујла и задаве*

5. ФЕБРУАР

12. стр. *Култура* – приказ књиге *Романи Сорокина и Хана Шаојунја*
12. стр. *Култура* – филмска критика

21. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, пише Синиша Вуковић
 21. стр. *Фелѝон* – песма Васка Попе *Љона Шејка*
6. ФЕБРУАР 23. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, пише Синиша Вуковић
 23. стр. *Фелѝон* – песма Васка Попе *Синиша Вуковић*
7. ФЕБРУАР 12. стр. *Кулѝура* – позоришна критика *Кловнови у борделу историје*, аутор Ана Тасић
 23. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, аутор Синиша Вуковић
8. ФЕБРУАР 20. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, аутор Синиша Вуковић
 20. стр. *Фелѝон* – песма Васка Попе *Оља Ивањици*
9. ФЕБРУАР 13. стр. *Кулѝура* – ликовна критика
 13. стр. *Кулѝура* – позоришна критика
 20–21. стр. *Поїлеги* – 11 афоризама
 22. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, аутор Синиша Вуковић
 22. стр. *Фелѝон* – песма Васка Попе *Милић од Мачве* и *Милован Вудак*
10. ФЕБРУАР 7. стр. *Друшѝво* – есеј Владете Јеротића *Психолошко ѝумачење Вукових ѝословица*
 16. стр. *Кулѝура* – некролог глумцу Небојши Глоговцу *Засѝао је срѝски Хамлеѝ*
 18. стр. *Срдија* – мемоарска проза *Сѝо ѝодина од Великої раѝа: Прешао Алданију два ѝуѝа*, аутор Љубиша Стоилковић
 20. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, аутор Синиша Вуковић
 20. стр. *Фелѝон* – песма Самуровић Миодрага Павловића
 20. стр. *Фелѝон* – песма *Миро Главурѝић* Васка Попе
- Додатак: КУЛТУРА, УМЕТНОСТ, НАУКА**
2. стр. *Инѝервју* – Интервју са Бојаном Борђевоm, редитељем *Или лоша ѝолиѝика. Или лоша умеѝносѝ*, разговор водила Марија Борђевић
 3. стр. *Личносѝи* – портрет Небојше Брадића *Судија оѝменосѝи*, аутор Божидар Мандић

4. стр. *Мозаик* – биографске цртице из живота Никола Макијавелија Љубавни њасажи Никола Макијавелија, превод дела Александра Лија
4. стр. *Мозаик* – песма Вече Дејане Николић
4. стр. *Мозаик* – приказ књиге Имре Кертеса *Дневник њалиоѡа*, аутор Мухарем Баздуљ
5. стр. *Поезија* – сећање на Љиљану Дирјан, *Боје и мириси Љиљане Дирјан*, аутор Радмила Лазић
5. стр. *Поезија* – песма *Оглазим од ѡеде* Љиљане Дирјан
5. стр. *Поезија* – приказ песничке збирке Милована Витезовића *Исѡиј код ѡрофесора Милоша Н. Ђурића*, аутор Жарко Требјешанин
5. стр. *Поезија* – песма *Исѡиј за ѡрофесора* Милована Витезовића
6. стр. *Сцена* – позоришна критика бечке представе *Десеѡ зајовесеѡи*, аутор Катарина Рорингер Вешовић
10. стр. *Инѡервју* – интервју са Геријем Бартоном, *Џез скице – Музика за један груѡи свеѡи*, аутор Војислав Пантић
11. ФЕБРУАР
20. стр. *Куљѡура* – биографске цртице о последњим данима Уроша Предића
21. стр. *Куљѡура* – приказ књиге Симона Симоновића *Разно*
22. стр. *Фелѡион* – есеј *Око Медијале*, аутор Сениша Вуковић
24. стр. *Чиѡаоница* – 15 афоризама групе аутора
24. стр. *Чиѡаоница* – хумореска Љубе Илића *Привржени ѡокојник*
24. стр. *Чиѡаоница* – биографске цртице о Стевану Сремцу
24. стр. *Чиѡаоница* – одломак из приповетке Стевана Сремца *Лимунација на селу*
25. стр. *Чиѡаоница* – прича Моме Капора *Кербери заборављене идеолоѡије*
25. стр. *Чиѡаоница* – прича Богранда Ибрајтера *Црни сомоѡи и зелена свила*
- Додатак: МАГАЗИН**
- 9–11. стр. *Белешке с ѡуѡа* – путопис *Бисер Медиѡерана: Азурна одала*
- 28–29. стр. *Познаѡе ѡородице Раѡановићи* – слика из породичног живота Траї осѡао само у музејима

12. ФЕБРУАР 21. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, аутор Сениша Вуковић
13. ФЕБРУАР 24-25. стр. *Поїлеги* – 28 афоризама
26. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, аутор Сениша Вуковић
14. ФЕБРУАР 21. стр. *Фелѝон* – есеј *Око Медијале*, аутор Сениша Вуковић
Пригодни додатак: **КЊАЗ МИЛОШ И СРЕТЕЊЕ**
Научно-популарни чланак
Портрет
15. И 16. ФЕБРУАР 15. стр. *Кулїура* – филмска критика Бранке Богавац Дирас *У ко-сїиму Боїа*
25. стр. *Фелѝон* – есеј Бранко Миљковић – судбински їлас їесника, аутор Димитрије Младеновић
26. стр. *Полиїшика за децу* – прича Зорице Бајин Ђукановић *Ко нам је украо снеї*
Додатак: **МОЈА КУЋА**
1. стр. Путопис *Рајски врїї Лављеї їрада*
17. ФЕБРУАР 7. стр. *Друшїво* – есеј Владете Јеротића *Психолошко їумачење Вукових їословица*
12. стр. *Срдија* – портрет управника Природњачког музеја у Београду, аутор Бранислав Гојковић
18. стр. *Фелѝон* – есеј Бранко Миљковић – судбински їлас їесника, аутор Димитрије Младеновић
Додатак: **КУЛТУРА, УМЕТНОСТ, НАУКА**
1. стр. Есеј Љубице Арсић *Казанова је дио људождер*
2-3. стр. *Сећање* – сећање на Небојшу Глоговца *Лаку ноћ, їринче*, аутор Александар Поповски
2-3. стр. *Сећање* – портрет америчке књижевнице Урсуле ле Гвин *Уїоїија као хармонија и слобода*
4. стр. *Прошлосї* – приказ књиге *Како су живели Визанїинци* Гендија Литаврина, аутор Марина Вулићевић
4. стр. *Прошлосї* – портрет научника Николаја Морозова *Крај или їочейшак исїорије*, аутор Зорислав Паунковић
5. стр. *Књије* – приказ монографије *Ненад Џони Рацковић*, аутор Славко Тимотијевић

5. стр. *Књије* – приказ књиге *Пушћојиси* Станислава Кракова, аутор Александра Ђуричић
- 6–7. стр. *Умејносћ* – књижевна критика *Лолиша – ход по ивици*, аутор Љиљана Ђук
18. ФЕБРУАР 21. стр. *Фелјон* – есеј Бранко Миљковић – *судбински јлас њесника*, аутор Димитрије Младеновић
22. стр. *Чишаоница* – 20 афоризама
22. стр. *Чишаоница* – биографска цртица о Станиславу Винаверу
22. стр. *Чишаоница* – мисли Станислава Винавера
22. стр. *Чишаоница* – хумореска Радослава Дуја Недића *Причалица*
23. стр. *Чишаоница* – прича Моме Капора *Јушарње драјсјиво по дуреку*
23. стр. *Чишаоница* – прича Богдана Ибрајтера *Расо за диршашку маларију*
- Додатак: МАГАЗИН**
- 10–12. стр. *Белешке с џуша* – путопис *Последњи берач мимозе*, аутор Андријана Цветићанин
19. ФЕБРУАР 21. стр. *Фелјон* – есеј Бранко Миљковић – *судбински јлас њесника*, аутор Димитрије Младеновић
20. ФЕБРУАР 21. стр. *Кулшур* – приказ књиге Катарине Рорингер Вешовић *Земаљско и свешто у љубави*
24. стр. *Фелјон* – есеј Бранко Миљковић – *судбински јлас њесника*, аутор Димитрије Младеновић
21. ФЕБРУАР 20. стр. *Фелјон* – есеј Бранко Миљковић – *судбински јлас њесника*, аутор Димитрије Младеновић
22. ФЕБРУАР 15. стр. *Кулшур* – приказ књиге *Изабрани сјиси Лукијана из Самосајне*
24. стр. *Полишника за децу* – песма *Изјава Слободан Вукадиновић*
24. стр. *Полишника за децу* – песма *Зима ѡреши* Живан Филиповић
25. стр. *Фелјон* – есеј Бранко Миљковић – *судбински јлас њесника*, аутор Димитрије Младеновић

23. ФЕБРУАР 13. стр. *Кулџура* – приказ репринта књиге *Од њашњака до научењака* Михајла Пупина
 14. стр. *Фелџон* – есеј *Бранко Миљковић* – судбински ѓлас ѓесника, аутор Димитрије Младеновић
 ДОДАТАК: **МОЈА КУЉА**
24. ФЕБРУАР 7. стр. *Друшџво* – есеј Владете Јеротића *Психолошко ѓшумачење Вукових ѓословица*
 19. стр. *Срдија* – портрет др Романа Сондермајера *Ваџрено кршишење*, аутор Коста Кнежевић
 21. стр. *Фелџон* – есеј *Бранко Миљковић* – судбински ѓлас ѓесника, аутор Димитрије Младеновић
 ДОДАТАК: **КУЛТУРА, УМЕТНОСТ, НАУКА**
 3. стр. *У жижи* – литерарна полемика *Горде жене и мушке ѓредра суде*, аутор Зорана Шуваковић
 3. стр. *У жижи* – песма Силвије Монрос Стојаковић *Клуџа у ѓарку*
 4. стр. *Знакови времена* – песма Виктора Радоњића
 6. стр. *Сџвараоци* – портрет Маге Магазиновић *Пласџични балеџ Маѓе Маѓазиновић*, аутор Александра Буричић
25. ФЕБРУАР 14. стр. *Кулџура* – ликовна критика *Семенке у ѓро-ѓлану*, аутор Љиљана Ѓинкул
 21. стр. *Фелџон* – есеј *Бранко Миљковић* – судбински ѓлас ѓесника, аутор Димитрије Младеновић
 22. стр. *Чиџаоница* – 12 афоризама
 22. стр. *Чиџаоница* – шаљива песма Миладина Берића *Зайршка*
 22. стр. *Чиџаоница* – хумореска Дејана Петаковића *Сића ѓајкун*
 22. стр. *Чиџаоница* – биографске цртице о Бранку Ѓопићу
 22. стр. *Чиџаоница* – одломак из *Јереџичке ѓриче* Бранка Ѓопића
 23. стр. *Чиџаоница* – прича Моме Капора *Маѓични укус леѓендарноѓ рошџиља*
 23. стр. *Чиџаоница* – прича Богдана Ибрајтера *Ноћни ѓубер за Бојчин*
 ДОДАТАК: **ПОЛИТИКИН МАГАЗИН**
 9-11. стр. *Белешке с ѓуџа* – путопис *Осѓрво вечиџоѓ ѓролећа*, аутор Мила Старчевић

26. ФЕБРУАР 24. стр. *Фељџон* – есеј Бранко Миљковић – судбински ѿлас ѿесника, аутор Димитрије Младеновић
27. ФЕБРУАР 22. стр. *Кулџура* – приказ књиге *Сидонијин ѿољед* Светолика Станковића, аутор Милан Момчиловић
26. стр. *Фељџон* – есеј Бранко Миљковић – судбински ѿлас ѿесника, аутор Димитрије Младеновић
28. ФЕБРУАР 26. стр. *Пољеди* – сатира *Умејџник је ѿрисуџан*, аутор Предраг Перишић
26-27. стр. *Пољеди* – сатира *Фебруарска мјаукања и режања*, аутор Драгутин Минић Карло
28. стр. *Фељџон* – есеј Бранко Миљковић – судбински ѿлас ѿесника, аутор Димитрије Младеновић

Након пописа свих књижевних жанрова који су се нашли у листу *Полиџика* током фебруара 2018. године, именована рубрике у којој су се нашли, као и пагинације стране, приложена је табела у којој су прегледно издвојени сви пронађени књижевни жанрови, те је утврђена и њихова фреквентност.

КЊИЖЕВНИ ЖАНР	ФРЕКВЕНТНОСТ
Афоризми	8
Биографске цртице	6
Есеј	30
Интервју	5
Књижевна критика	1
Ликовна критика	4
Литерарна полемика	1
Мемоарска проза	3
Мисли	1
Научно-популарни чланак	1
Некролог	1
Одломак из приповетке	3
Песма	17
Позоришна критика	4

ТАБЕЛА 1: ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ КЊИЖЕВНИХ ЖАНРОВА

Портрет	7
Приказ књиге	14
Прича	9
Путописна проза	5
Сатира	2
Сећање	3
Слика из породичног живота	1
Филмска критика	2
Хумореска	3
Укупно:	131

ТАБЕЛА 1: ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ КЊИЖЕВНИХ ЖАНРОВА

Из дате табеле изводимо закључак да је у току месеца фебруара 2018. године у *Полиџици* објављен 131 текст који припада жанру књижевности; затим да се овде конкретно ради о појављивању 23 књижевна жанра, од којих се већина понавља. Најфреквентнији међу њима су *есеји*, *џесме* и *џприкази књиџе*, док се шест жанрова јавља само једанпут (*некролој*, *мисли*, *књижевна криџика* итд.).

ЗАКЉУЧАК

У овом раду смо, након општијег теоријског увода о дневним листовима и књижевном жанровима у оквиру дневне штампе уопште, а на основу континуираног праћења појављивања књижевних жанрова у дневном листу *Полиџика* током фебруара месеца 2018. године, покушали да стекнемо увид у постојање књижевних жанрова у оквиру дневне штампе данас. Избор овог конкретног дневног листа уследио је из разлога што сматрамо да овај, садржински и по свом обиму најбогатији, а уједно и најстарији активни, дневни лист има најотворенију жанровску пропустљивост, тј. негује и жанрове који нису искључиво публицистички.

Након детаљне анализе свих 28 бројева *Полиџике* и њених додатака у фебруару месецу 2018. године, ексцерпирано је више од 130 чланака са књижевном садржином или формом, а то су: афоризми (8), биографске цртице (6), есеји (30), интервјуи (5), књижевна критика (1), ликовна критика (4), литерарна полемика (1), мемоарска проза (3), мисли/сентенце (1), научно-популарни чланци (1), некролог (1), одломци из приповетке (3), песме (17), позоришне критике (4), портрети (7), прикази књига (14), приче (9), путописна проза (5), сатире (2), сећања (3), слике из породич-

ног живота (1), филмске критике (1) и хумореске (3). Као што видимо, најфреквентнији књижевни жанрови у овом месецу били су *есеји*, *исме* и *прикази књија*, док се шест жанрова јавља само једанпут (*некролој*, *мисли*, *књижевна кришика*). Можемо из овог резултата извести закључак да данас књижевни жанрови заузимају значајно место у дневном листу *Полишика* и да окружени дневно-политичким и петпарачким чланцима и информацијама можда још више истичу и потврђују вредност и значај књижевности у данашњици.

Један од најчешће заступљених књижевних жанрова је песма. Будући да је поезија веома мало читана данас, овај податак требало би да радује сваког проучаваоца књижевности. Песме су мајсторски изабране и потпуно укореење у амбијент штива које прати (у *Полишици* је редовно програмска, пригодна, прати фавбулу тј. контекст уз који је и уклопљена), а то је сасвим довољно да заинтересује читаоца да трага за песником којег је само крајичком дотакао. То је и главни циљ књижевности – да делује свугде, у дневној, периодичној, па чак и у дневној штампи.

Интервјуи су углавном инспирисани неким поводом, нпр. интервју са Горчином Стојановићем или са писцем и визуелним уметником Дејаном Атанацковићем, Немањом Радуловићем, поводом предстојећих или минулих концерата, објављених књига или најави догађаја, премијера представа и сл.

Позоришне, ликовне и књижевне критике и прикази књига такође прате актуелне догађаје и нова издања. Биографске цртице иду скупа са одломком из приче или песме (нпр. о Миловану Глишићу, Стевану Сремцу, Станиславу Винаверу, Бранку Миљковићу, Бранку Ћопићу итд.).

Фелтон *Око Медијале* прате пригодни стихови српских песника о сликару који је тема тог броја, нпр. песма Васка Попе *Љона Шејка* објављује се уз чланак о Леониду Шејки. Песникови стихови из песме *Оља Ивањицки* савршено допуњују текст Синише Вуковића о истоименој сликарки.

У фебруару месецу 2018. изненада је преминуо глумац Небојша Глоговац. Уредништво *Полишике* овом великом глумцу одало је почаст изузетним некрологом под називом *Засио је српски Хамлеј*, као и чланком у форми сећања под називом *Лаку ноћ, њринче* аутора Александра Поповског.

Посебан дух у одељку *Чишаоница* дају у неколико наврата приче Моме Капора и Богранда Ибрајтера, које се неретко тематски допуњују, а које могу бити и контрастне.

Можемо закључити да књижевни жанрови заузимају значајно место у *Полиџици*, да су њихове теме и форме веома разнолике и да прате актуелна дешавања или бивају ревитализовани као дела настала у ранијем периоду, али која су пригодна актуелном тренутку.

- ЛИТЕРАТУРА Вукићевић, Д. (2010). Специфичности књижевних облика у периодици епохе реализма. У: *Жанрови у српској њериодици* (129-148). Нови Сад – Београд: Матица српска – Институт за књижевност и уметност.
- Иванић, Д. (2010). Категорија жанра у периодици. У: В. Матовић (ур.), *Жанрови у српској њериодици* (45-58). Нови Сад – Београд: Матица српска – Институт за књижевност и уметност.
- Карановић, З. (ур.) (2005). *Жанрови српске књижевности: њорекло и њоешика облика* (зборник радова). Нови Сад: Филозофски факултет.
- Карановић, З. (ур.) (2007). *Синхронџско и дијахронџско изучавање врсиа у српској књижевности* (зборник радова). Нови Сад: Филозофски факултет.
- Матовић, В. (ур.) (2010). *Жанрови у српској њериодици* (зборник радова). Нови Сад – Београд: Матица српска – Институт за књижевност и уметност.
- Матовић, В. (2010). Жанрови у периодици. У: В. Матовић (ур.), *Жанрови у српској њериодици* (7-13). Нови Сад – Београд: Матица српска – Институт за књижевност и уметност.
- Петров А. (2010). Периодика као жанр. У: В. Матовић (ур.), *Жанрови у српској њериодици* (17-43). Нови Сад – Београд: Матица српска – Институт за књижевност и уметност.
- Циндори, М. (2010). Књижевни жанрови у листу *Полиџика*. У: В. Матовић (ур.), *Жанрови у српској њериодици* (169-198). Нови Сад – Београд: Матица српска – Институт за књижевност и уметност.

ЕЛЕКТРОНСКИ ИЗВОРИ

- Институт за књижевност и уметност, Пројекат за проучавање књижевне периодике, Историјат пројекта <http://periodika.ikum.org.rs/pages.php?page=istorijat> (Посећено: 23. 3. 2018)
- Стефановић, М. (2014). *Шта је дидлиоџрафија њериодике књижевној историји?* Нови Сад: Филозофски факултет. <http://knjizevnaistorija.rs/editions/152Stefanovic.pdf> (Посећено: 20. 3. 2018)
- <http://www.politika.rs/scc/stranica/1/Impresum> (Посећено: 19. 3. 2018)
- http://www.novosti.rs/vecernje_novosti/o_nama/o_nama.40.html; (Посећено: 24. 3. 2018)
- <https://www.danas.rs/o-nama/> (Посећено: 19. 3. 2018)

NEMANJA D. BIŠEVAC

UNIVERSITY OF PRIŠTINA IN KOSOVSKA MITROVICA
FACULTY OF PHILOSOPHY

SUMMARY

LITERARY GENRES IN DAILY NEWSPAPER *POLITIKA*

This paper presents the analysis of literary genres in the daily newspaper *Politika*. After minutely monitoring presentations of literary genres in dailies, we gain insight into the place they occupy in the journalistic style. After a detailed analysis of 28 issues published in February 2018, it is concluded that essays, poems, and book reviews are the most frequent genres. Bearing in mind that 131 articles with literary content or form were recorded in total, it can certainly be said that *Politika* emphasizes literature in journalism.

KEYWORDS: genre; literary genres; Serbian literature; *Politika*.

Овај чланак је објављен и дистрибуира се под лиценцом Creative Commons
Ауторство-Некомерцијално Међународна 4.0 (CC BY-NC 4.0 |
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

This paper is published and distributed under the terms and conditions of
the Creative Commons Attribution-NonCommercial International 4.0 licence
(CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).